

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bibliotheca Rhetorum

In Quo Orationes Sacrae, & Panegyricae

Le Jay, Gabriel François

Ingolstadij, 1726

De Præsentia Divina. Oratio XVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71028)

& fortasse citius, quam par esset, plenissima tempestatibus ac procellis tempora, quibus jactati cupiditatum actibus, & tentationum fluctibus abrepti vix ac ne vix quidem poteritis consistere. Quare date operam dum commodum est, ut assiduus laboribus eam vobis virtutem comparetis, quam neque perturbationum vis, neque temporum injuria labefactet.

DE PRÆSENTIA DIVINA.

ORATIO XVIII.

*Providebam Dominum in conspectu meo
semper, quoniam à dextris est mihi, ne
commovear. Psal. 15.*

Hoc erat, quod à se tam sedulo, dum viveret, fieri solitum Regius Vates profitebatur, ut, si quid credimus ipsius testimonio, nihil videatur habuisse quidquam antiquius, quam perpetuam præsentis Dei memoriam usurpare. Movit me, ne quid dissimulem, sapientissimi Regis exemplum, idque, ut ante omnia, tanquam præcipuam piè ac sapienter instituendæ vitæ normam ac regulam, vobis ad æmulandum proponerem, operæ pretium esse existimavi.

Verùm quam putatis ob causam Virum illum, quem ab ipso Deo eruditum novimus, id curasse tam diligenter, ut præsentis sibi quodammodo
astan-

astantis Dei semper meminisset, nisi quoddam in eâ præsertim cogitatione, certum contra innatam cordis humani inconstantiam, atque infirmitatem præsidium experiretur? *Providebam, inquit, Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dextris est mihi, ne commovear.*

Vultis & ipsi, Adolescentes, non commoveri ab ea salutis semitâ, quam feliciter ingressi estis? vultis non concuti varijs tentationum procellis, quibus hæc vita obnoxia est? vultis in assiduâ virtutum omnium exercitatione stabiles ac constantes permanere? Imitamini piam sancti Principis consuetudinem, & in conspectu vestro Dominum semper providete.

Atque utinam id exorare à vobis possem, ut, sin minus assiduam, frequentissimam saltem præsentis Dei memoriam revocaretis! hac me fiducia consolaretur vestræ in perpetuum incolumitati fuisse à me consultum, qui salutis impedimentum omne removissem longius, & ejusdem promovendæ rationes ac momenta subjecissem.

Ita profectò se res habet: Hæc est in assidua divinæ præsentis cogitatione vis, cum ut arceat id omne, quod afferre moram salutis possit, tum ad eandem consequendam certum subsidium paret. Salutis impedimenta Dei præsentis memoria submovet, quia peccandi stimulos atque illecebras refringit ac debilitat; Hoc primum. Eadem salutis promovendæ rationes ac momenta sufficit; quia singulare ad arduas quasque virtutes exercendas incitamentum est; hoc Alterum. Ex utroque capite, quàm sit efficax divinæ præsentis cogitatio cognoscite.

I, P A R S.

Deum esse præsentem ubicumque terrarum, circumspicere omnia & intueri penitus, singula item
au-

audire atque intelligere; & earum rerum, quas aut viderit, aut audierit, aut intellexerit, diligentem & accuratam tenere rationem, tam testatum supremæ veritatis oraculum est, Adolescentes Christiani, nihil ut vel frequentioribus, vel illustrioribus sacrarum Literarum testimonijs probatum, confirmatumque habeamus. Atque infinitus ego sim, si loca percensere omnia, imò perstringere tantum aggrediar, in quibus, ad defigendam mortalium animis Numinis sui præsentiam, Deus ipse laborare visus est. Hic *inspector cordium*, Prov. 24. illic penitioris animæ *scrutator* Sap. 1. ibi *spirituum ipsorum ponderator* Prov. 16. amat nuncupari. Jam profertur palàm ac prædicat *respicere se vias hominum*, Prov. 5. Nunc considerandis eorum vestigijs intentos habere oculos; modò vivere se in medio cuiusque nostrum, ut, quid agatur illic, meliùs introspectiat. Mox confugientes ad latebras, quasi divino conspectui subtrahere se niterentur, objurgans graviter atque increpans, *Vir*, inquit Jerem. 25. *in abscondito occultabimur, & ego Dominus non videbo?* Atque ut ne quis revocet in dubium, cuius tandem generis sit illud, quod ad pervidendum, quidquid à nobis agitur, & quod dicitur, audiendum, jus habet; rationem ipse statim subjicit. *Qui plantavit aurem, non audiet? aut qui fixit oculum, non considerat?* Psal. 39.

Neque verò miremur tam singularem in astruenda præsentia sua operam Deum posuisse. Noverat ille nimirum peritus humani cordis artifex, quale momentum ac pondus esset habitura divinæ præsentia fides; cum ut incredibilem mortalium animis imprimeret supremi Numinis reverentiam, tum ut eosdem religionis metu in officio contineret.

Atque hinc profectò viros illos suâ in Deum pietate ac fide olim tam conspicuos facer quidam hor-

horror invadebat, quoties præsentem ubique Deum, in abditissimas quâsque latebras intuentem cogitarent. Hac plenus religione beatus Job, cum hinc acutissimis doloribus, inde maledicentium injurijs premeretur, omnem obstruebat querelis auditum, cum diceret: *Nonne ipse considerat vias meas, & cunctos gressus meos dinumerat?* His incitatus stimulis Vates Regius cavebat admittere quidquam indignum illâ Majestate, quam adhærentem lateri suo perpetuò meminerat. Imò ineluctabilem inde vitandi peccati necessitatem accersebat, cum nullum in toto universitatis corpore locum à divino Numine vacuum deprehenderet. *Quò ibo, inquiebat, Psal. 138. à spiritu tuo, aut quò fugiam à facie tua? si ascendero in cælum, tu illic es, si descendero in infernum, ades.* Hinc illa, quam sibi affirmanti quidpiam aut juranti religiosissimus quisque vir apud populos conciliabat, auctoritas, postquam stare se in conspectu Domini admonuisset. *Visit Dominus, in cujus conspectu sto. 3. Reg. 17. Quasi mentiri in præsentia tanti Numinis non licuisset.*

In hac veritatis illius luce, quæ nullius hodiè que fugiat oculos, quid esse dicam, vel quo temporum nostrorum fato fieri putem, Adolescentes, ut ad discutiendam vitiorum caliginem, nullius prope modum efficaciam esse videatur. Præsentem ubique Deum esse profiteamur omnes, quotquot fumus: nemini venit in mentem suspicari, ab eo ignorari posse, quodcumque geritur à nobis, aut ipsos cordis humani recessus abditissimos ejus oculis non patere. Tamen ita vivimus plerique, quasi captum oculis Deum, aut otiantem in cælo, aut peregrinantem longius haberemus! Unde illa fidei nostræ, morumque nostrorum discrepantia? unde hic stupor, & quædam quasi fascinatio causam habent?

Quamquam quid miremur hîc tantum, ubi causa palàm & in promptu est? Deum quidem præsen-

P

tem;

tem, oculatum, rerum omnium speculatorem credimus; at, quod totius mali fons & caput est, rem esse nobis cum tali Deo rarè admodùm vixque ac ne vix quidem cogitamus! Imò oculos persæpè nostros avertimus, nequa præsentis Dei subeat animis cogitatio, quæ meditantibus prava moras injiciat, molientes turpia perturbet, & ad flagitia toto cupiditatum impetu proruentes refrænnet ac coercet.

Nam quem mortaliùm, si modò non exuit omnem de Deo fidem, peccare non pudeat, dum se divinæ Majestatis in conspectu & sub oculis ejus positum meminerit? Date mihi hominem tam ferocem, tam oblitum sui, tam fortibus ad peccandum illecebris incitatum, tam pravâ vitiorum consuetudine corruptum, ut liberam temperandi à peccato moram habere non videatur. Tamen putatis futurum, ut non remittat cupiditatis furor, visque oppugnationis elanguescat, si maturo secum animo perpenderit; eum, quem laceffere atque irritare peccato parat, adesse flagitij sui testem, eundemque severum aliquando judicem atque ultorem exiturum.

Vestram ipsorum fidem postulo, Adolescentes! agite; si quem è vobis vel propensior ad voluptatem indoles, vel tentationis illecebra, vel perniciosi socij improbuli consuetudo, vel exempli pravi pondus atque auctoritas ad lethale facinus aliquando rapuerunt; fateatur ille, quod verum est; an præsentis Dei, & ad flagitium suum attenti memoriam usurpavit? an se inexpugnabili divinæ præsentia clypeo contra ignea nequissimi spiritus tela tuitus est? an oblatum sibi in tam salubri cogitatione robur suæ infirmitatis in subsidium adhibuit? Ah! si tum maximè, cum urgeret tentatio vehementior, cum in ipsa metuendæ voraginis crepidine periclitanti terribilis lapsus immineret; si tunc inquam cogi-

cogitare subijisset præsentem Deum, audeo dicere, Infortunate adolescens, quisquis es, non peccâsles; cupiditatis incitatæ motus repressisses; socij nequioris audaciæ ac libidini obstitisses; contra torrentem exempli pravi animum obfirmâsles, neque purissimos Dei omnipotentis oculos tristissimo sceleris tui spectaculo offendisses.

Nam qualem ego te putem, qui, quoties animum adjicis ad peccandum, tam sedulò mortalium aspectum subterfugis; tam diligenter recurris ad latebras & secretiores angulos; tam solerter provides, ne quis, præter consortes ejusdem pravitatis, perpetrandi mox sceleris conscius esse possit? Tu scilicet tam cautus, tam prudens, tam sollicitus in declinando homuncionis etiam cujuslibet aspectu, Dei omnia intuentis oculos & ora non erubesceres? nullam duceres habendam divinæ Majestati reverentiam? faciem illam, quam cervicibus pronis beati Spiritus adorant ac reverentur, turpibus & obscœnis facinoribus coràm illuderet? Non ego te, quidquid in contrarium objectes, tam præfractæ frontis æstimem; aliam de tuâ veracundia opinionem bonitas indolis, liberalis educatio, insitus animo juvenili pudor injiciunt. Dicamus, quod res est, Adolescentes, si quando divinam violare legem etiam in re gravi vobis contigit, plus in singulis vestrâ cœcitatibus aut imprudentiæ fuit, quàm malitiæ atque pravitatis; & quod de unoquoque peccante jactari solet, id in ætatem vestram præsertim cadit, ut rerum æternarum ignorantia potius, quàm nequitia cordis ad peccandum inducatur.

Idque adeò verum esse putatote, nihil ut tantopere præcavere soleat generis humani juratus hostis, quoties ad peccandum quempiam impellit, quàm ne illecebrosis vitiorum lenocinijs irretita mens præsentis ubique Dei & ad mortalium flagitia

semper erecti recordetur. Hinc ille apud Danielem, cum duobus nequissimis senibus turpissimos obscenæ libidinis sensus afflasset, impulissetque eos, ut castissimæ Susannæ pudicitiam attentarent, legitur providisse ante omnia, ne, quos incitabat ad scdissimas voluptates, ijs præsentis Dei cogitatio suboriretur. *Everterunt*, inquit Scriptura, *sensum suum, & declinaverunt oculos suos, ne viderent cælum & iudiciorum rectorum recordarentur.* Dan. 13. Quasi verò laxare fræna illicitis, pudendisque desiderijs non potuissent, nisi priùs Dei præsentis cogitationem importunam penitus excussissent.

At Susanna contra, mulier illa tam pudica quid fecit, ut titillantis cupiditatis illecebras comprimeret? quo se adversus iniquitatem atque malitiam præsidio tuta est? quod armorum genus ad propellendos impuri hostis impetus adhibuit? Cogitate quæso mecum, Adolescentes, quales inter angustias infortunata mulier versaretur. Infiltrant in eam viri duo totius civitatis Principes, ambo Judices populi hoc anno constituti; quibus spectata nobilitas, canities veneranda, & amplissimi, quo fungebantur, muneris amplitudo auctoritatem quandam ac fidem nemini inficiendam conciliabat. Instabant gemini prædones, & blanditijs primùm ac promissis illam adorti, mox interjecto iudiciorum metu, quæ laturo erant tanquam in adulteram, nisi se eorum libidini permitteret, miseram territabant. Erat Susanna sola, indefensa, omni ope auxiliòque destituta. Aderat nemo, qui superpetias ferret, qui veteratorum senum injuriam repelleret, qui testimonium afflictæ innocentie redderet. Quid agat illa? quid statuatur? quid in arctissimis difficillimisque rerum angustijs consilij capiat? Audite Susannam ipsam, Adolescentes, & ex ipsius querelis plenam gravissimo periculo solitudinem intelligite. *Angustia mihi undique*, inquit

quit Susanna ingemiscens ! *si enim hoc egero, mors mihi est. si autem non egero, non effugiam manus vestras.* Dan. 13. At quis erit tandem ancipitis pugnae exitus ? quis præcipiti ruinae proximam eripiet ? quis è tanto discrimine tutam & incolumem præstabit ? Ecce succurrit Dei præsentis, & ab alto intuentis omnia recordatio. Illa, illa fluctuantem animum sustinet, spes erigit, & adversus terribiles pudendæ mortis minas periclitantem innocentiam confirmat. Audite rursus Susannam loquentem, Adolescentes ; excipite dignum castissimâ muliere consilium, & auream vocem altissimis animis defigite. *Melius est mihi, exclamat Susanna, senum impudicorum injuriam, quantum erat in se, propulsans, Melius est mihi absque opere cadere in manus vestras, quàm peccare in conspectu Domini.* Ibid.

Quid prohibet, Adolescentes, quominus eodem vos contra paratas integritati vestrae insidias præsidio tueamini ? Neque enim vel huic ætatulæ, quam exigitis, dimicationes suæ desunt, in quibus strenuos esse vos atque constantes oporteat ; nisi cedere turpiter hosti teterrimo, & amissâ libertate filiorum Dei, tristissimum servitutis jugum subire volueritis. Sunt in hoc, quod decurritis, lubrico & ancipiti vitæ stadio diversi generis discrimina, quæ incurijs plus æquo, minusque diligentibus funestissimam non modò tranquillitatis ac pacis, sed salutis ipsius jacturam afferant. Experimenti quotidie periculosas non unius modi tentationes, quarum in coercendâ ac refringendâ vi plerumque deficitis. Cur igitur oblatum vobis in divinâ præsentia singulare subsidium negligitis ? cur quoties invitant & impellunt ad peccandum vel illecebræ voluptatis, vel immundi Spiritûs oppugnationes, vel deteriora sociorum exempla, cur, inquam, non pensatis istud serid ? Deus me videt, Deus perscrutatur intima cordis illius, quod impuris cogitatio-

nibus & illicitis desiderijs depascitur! Deus aderit spectator ac testis facinoris illius turpissimi, quod perpetrare meditor, idemque perpetratum accuratè excutiet ac severè vindicabit. An ego tam parùm verear præsentem Dei omnipotentis majestatem? an purissimos ipsius oculos offendere sustineam? an severissimi judicij subire non reformidem aleam? Imprudentem me profectò, invecundum nimis, & rerum mearum parùm amantem, si id admittere in præsentia divini Numinis non erubescam, quod in conspectu gravissimi cujuscumque viri fecisse me pigeret! Hos vobis sensus, ne dubitate, Adolescentes, divinæ præsentia memoria injiciet; hoc impertiet contra incitamenta quæque peccandi grave propositum; neque in ijs tantùm temporum articulis, quandiu contigerit nobiscum versari, sanctos scelerisque puros præstabit; sed tunc maximè, cum ætatis conditio nostris ab ulnis, inter quas ab infantia adolevistis, vos abstrahet, divini timoris pariter & amoris studiosos cultores in perpetuum tempus conservabit.

Nam quid ego dissimulem, quod sentio, & justissimos, qui me angunt, pro salute vestrà metus dubitem aperire? Ecce vestrùm bona pars, ex isto pietatis domicilio & Lycæo virtutis, in apertum ac patentem liberioris vitæ campum non ita multò post excedet. Ecce non planam deinceps ac securam, sed plenam pedicis ac laqueis viam decurretis. Non deerunt, mihi credite, in medio nationis pravæ positos hostes tam numero, quàm robore suo metuendi, qui partem tanto tempore, tamque multis impensis virtutis suppellectilem vobis invidebunt, & suas vos pertrahere in partes contendunt. Alij ventilabunt illam, quam imbuistis jam dudum, orandi, confitendi, & ad sacra mysteria statis temporibus accedendi piam laudabilemque consuetudinem. Alij pudorem ingenuæ men-

tis, quo nituistis per tot annos in hoc florentissimæ
juventutis contubernio, labefactare aggredientur.
Alij pudicas ac religiosas aures obscænis sermoni-
bus & impuris cantilenis violabunt. Alij verecundis
oculis parùm modestas imagines, aut pestiferos ne-
quitia magistros perniciosâ volumina obtrudent.
Alij mollibus illecebris & compositis ad infamem
corruptelam blanditijs juratum toties ante Ara
Deo virginique Deiparæ pudicitia propositum op-
pugnabunt. Alij, quod blanditiarum viâ non asse-
quentur, id apertâ vi, palàm & audacter tentabunt.
Horum sibila, illorum jocos, istorum convicia fe-
renda plerùmque habebitis. Hærebitis nonnun-
quam inter ejusmodi deprehensi angustias; virtu-
tem inter & vitium, Deum inter & Dæmonem in-
certi fluctuabitis. At, si firmum invictumque con-
tra mundi, carnis ac Dæmonum insidias robur
habere volueritis, cogitate in his rerum adjunctis
præsentem Deum: repræsentate vobis illum, quasi
spectatorem illius certaminis quod sustinendum
vobis cum vestræ innocentia hostibus incumbet.
Veniat vobis in mentem, ipsum adesse vel magnifi-
cum muneratorem, si firmiter steteritis inter ad-
versantes procellas ac tempestates, vel severum
ultorem, si ignavo fracti metu cupiditatum flucti-
bus cesseritis. Hac cogitatione fretos pudebit quid-
quam admittere, quod mundissimos divini Numi-
nis oculos offendat; aut certè implacabilis justi-
tia ejusdem severitas quantumvis ad flagitium pro-
nos in officio continebit.

Sentio urgeri me nimirum brevibus properan-
tis horæ angustijs, Adolescentes; neque fas esse
mihi persequi fusiùs, quod secundo loco demon-
strandum proposueram: eam esse nimirum in di-
vinæ præsentia cogitatione vim, non solum ut in
peccati fugâ fortes ac constantes præster, quod
hactenus confectum est, sed in virtutum etiam

difficillimarum exercitatione firmos atque invictos efficiat. Quare hoc habebis satis, admonere vos, hanc esse præsentis ubique Dei memoriam: quæ, cum sanctissimis quibusque viris idurissimos anterioris vitæ labores mitigavit semper, tum martyribus præsertim insuperabilem media inter supplicia animum addiderit.

PARS II.

Agite enim verò; unde vis illa Christianis in heroibus, quam nullus tormentorum apparatus infringeret? unde in ipsis firmitatis tantum ac constantiæ, ut gravissimis in cruciatibus suos tortores illuderent, nedum ab ijs vincerentur? Quid naturam fragilem ex se se minùsque patientem doloris ita confirmabat, ut ad omnem pœnarum sensum videretur obduruisse?

Ecce inter horrendos conjuratæ multitudinis clamores & ululatus imperterritus Stephanus, inter lethiferos depluentium undique lapidum acervos constans & erectus etiam pro crudelibus parricidis veniam orat & precatur. Causam inquiri tam inaudite fortitudinis. *Video, inquit Stephanus, Cælos apertos, & Jesum stantem à dextris virtutis Dei.* Act. 7. Ecce ardenti craticulæ superpositus Laurentius impotentis tyranni furias ridet & cogitatione mentis defixus in Deum totus, versari corpus jubet partem in omnem, quasi flammaram vim non sentiret. Ecce contumelias & probra, fustes, verbera, concisiones artuum Apostoli, quotquot sunt, omnes in lucro ponunt, quia dignum Deo totique cœlesti curiæ spectaculum exhibere se intelligunt. *spectaculum facti sumus Deo & Angelis & hominibus.* 1. Cor. 4. Ecce quaritur novum suppliciorum genus; exercet se se crudelis carnificum industria ad labefactandam eorum constantiam, quibus flamma ferrumque pepercerat; at illi lætantur interea ac

triumphant, dum respiciunt in auctorem fidei & consummatorem Jesum, Heb. 12. quem spectatorem sui certaminis, & ad gravissimos labores exantlandos potentissimum adhortatorem intuentur.

Hac eadem incensus divinæ præsentiae memoriâ septennis puer Machabæus tantum in se roboris sensit accrescere, ut immanibus supplicijs nequam impar perferendis existeret. Restabat ille superstes unus septem è fratribus, qui suum pro tuendâ lege Dei sanctissimâ caput devoverant. Illum pia mater conspicata, dum ætatulæ imbecillitati metuit, vehementer cæpit adhortari, dolore ne cederet, atque ut infantilem confirmaret animum, & contra suppliciorum acerbitatem ipsûmque adeo mortis metum roboraret, hoc unum precabatur; *Peto, nate, ut aspicias cælum: 2. Mach. 7.* tantam ex præsentis illic Dei cogitatione firmitatem animi adfuturam confisa, quanta ad vincendas Tyranni furias sufficeret. Non fefellit parentem amantissimam spes sua, talem in puero fortitudinem experta est, qualem in filiorum singulis suspexerat.

Sinite, Adolescentes, ut eodem pariter modo unumquemque vestrum hodie compellem, & ad superandum, si quid est in via salutis durius, intuentis vos ab alto Dei consideratione spes vestras suscitem, & resides animos accendam. Tibi durum videtur atque arduum, Adolescens Christiane, præferocem illam ac morosam indolem, quam nactus es, moderari; grave quiddam est atque intolerabile obtemperare moderatoribus, sodalibus identidem cedere, & ijs subesse nonnunquam, quos inferiores tibi vel natalium forte, vel ingenio, vel conditione vitæ reputasti. Vis coercere nascentem superbiam, modestiam perdoceri, informari ad mansuetudinem? *Peto, nate, ut aspicias cælum; ut adesse illic cogites præsentem Deum, victoriarum,*

P §

quas

quas de te ipse retuleris, sedulum attentumque
 spectatorem. Tu quem innata quædam animi mol-
 lities & deses socordia deperit totum ac depravat;
 nôsti, quàm multorum vitiorum fons & origo sit
 segnis ille languor atque iners otium, quo diffuis:
 quàm asperum operosumque promovendis stu-
 diorum laboribus, tuendæ morum integritati, bea-
 titudini comparandæ obicem importet: at te
 scientiarum molestiæ miserum exanimant; tibi li-
 brorum sarcina pondus quoddam Ætnâ ipso gra-
 vius est; ipsum vel Literarum nomen fastidium
 parit. Vis torporem deponere, excutere veter-
 num, acres ad abolendam pestem illam animos
 resumere? Peto, Nate, ut aspicias cælum. Te si
 levitatis atque inconstantiae nunc demum piget;
 nam cur illius non pigeat, quam innocentiae tuæ
 moribus tam fatalem expertus es? Hinc enim ille
 divinis in rebus tepor, hinc in verbis petulantia,
 scurrilitas in colloquijs, in factis procacitas, in
 templis inverecunda frons, in obeundis officij
 partibus negligentia, & totius hominis corruptela
 quædam promanat. His si mederi incommodis
 melioris vitæ cupidus statuisti, peto, Nate, ut
 aspicias cælum; hinc te præsens Deus modestiæ,
 pudoris, verecundiæ admonebit, & novum ad
 emendandam levitatem robur sufficiet. Te verò,
 quem Deus peculiari quodam amore complexus
 è corrupto mundi tractu in puriore cæli plagâ
 collocatum velit; quem ad perfectius sanctiusque
 vivendi institutum jam pridem inclinat; si viarum
 angustiae, locorum asperitates, difficultatum me-
 tus, commoditatum amor, splendidioris cujus-
 dam fortunæ expectatio detinent, uti fati pro-
 clive est, & inanes causarum umbras obtendunt,
 quibus vocantem Deum eludas, peto, Nate, ut
 aspicias cælum; ut Christum cogites pugnae il-
 lius

lins testem ac contemplatorem, quam cum mundo ipsiusque illecebris fustigendam habes; ut intuearis in manibus ejus laureas, quibus victorem te cingere ac triumphantem parat; tunc evanescent mihi crede, omnes difficultatum umbræ; & quæ gravissimos merus incutiunt disciplinæ severioris instituta, facilia prorsus & expedita videbuntur.

Denique præsentiam Dei, Adolescentes, quotquot estis, fortissimam veluti armaturam & nulli usquam telo penetrabilem assumite. Sit illa vobis præsentissimum ubique adversus quascumque vitiorum illecebras & contra virtutis asperitates atque molestias præsidium. Hæc adfit cogitatio animo frequens, dum decumbitis, dum surgitis, dum oratis, dum studetis, dum comeditis, dum luditis. Noctu, de die, in solitudine, in hominum cœtibus mentem occupet. Versetur illa vobiscum domi, comitetur foris, peregrinetur, rusticetur. Olim cum adoleveritis, inter armorum tumultus, perturbationes fori, negotiorum commercia, in quacumque demum vitæ sorte fidelis usque comes adsistat. Erit, hæc erit, ne dubitate, divinæ præsentia vis atque efficacia, ut ab omni vitiorum labe puros in hac vitâ præstet, sanctos in conspectu tremendæ majestatis aliquando exhibeat; universos denique in cœlo collocet nunquam æternitate totâ à mutuis invicem complexibus divellendos.

DE